

Kálmán Imrére emlékeznek

A hét végén Kálmán Imrének szenteli az operettszínház. A 125 éve született operettkomponista emlékére szervezett jubileumi rendezvénysorozat a csúcspontjához érkezett: ma felavatják a zeneszerző szobrát, zenés konferenciát tartanak az operett műfajáról és Kálmán Imréről, akinek tárgyaiból kiállítás nyílik. (K. E. V.)

Áadták a Déry-díjakat

Bányai János és F. Csanak Dóra irodalomtörténész, Csengerly Kristóf költő, Forgách András prózaíró és Terézia Mora műfordító vehette át idén a Déry Tibor Alapítvány elismeréseit. A díjakat tegnap adták át Budapesten. (K. E. V.)

Magyar filmek külföldön

A németországi wiesbadeni animációs hétvégén három magyar alkotást, Szilágyi Zoltán Jegyzőkönyv – Mansfeld Péter emlékére című munkáját, Ducki Tomek Életvonal és Bánóczyki Tibor Teffogak című vizsgafilmjét vetítik. Vilnius animációs mustrájára nyolc munka érkezik Magyarországról, a vasárnap kezdődő zágrábi fesztiválon pedig Szirmai Márton Szalontüdő című rövidfilmje indul. (K. E. V.)

Közös projekt a Juilliard Schoolal

Magyar és amerikai zeneszerzés szakos hallgatók komponáltak műveket Pierre Boulez Dérive 1. (1984) kamarazenei darabjára a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem és a New York-i Juilliard School of Music közös projektjének részeként. Boulez művét és a legjobb most született hat alkotást vasárnap este fél nyolckor hallhatjuk a Régi Zeneakadémián. A műsort Joel Sachs, a New Juilliard Ensemble művészeti vezetője mesterkurzuson tanította be a budapesti intézmény hallgatóiból alakult kamaragyüttesnek, a koncertet 29-én New Yorkban is megismétlik. (K. E. V.)

Csak egy blöff volt

Nem az ingyenes tárlatok miatt nőtt a múzeumi látogatottság

Egyedül a Szépművészeti Múzeumnak mintegy százmillió bevétele kiesést okozott az a kormányrendelet, amely az állandó kiállítások látogatását évekként ingyenessé tette – mondta el lapunknak Baán László. Az intézmény főigazgatója szerint a múzeumok látogatottságának növekedéséhez inkább a sikeres időszaki kiállítások járultak hozzá az elmúlt években.

TÖLGYESI GÁBOR

Csütörtökön, épp amikor szinte az egész múzeumi szakma a Nemzeti Galéria fennállásának ötvenedik évfordulóját ünnepelte a budai Várban, jelentette be a kormány, hogy eltörli a kiemelt állami múzeumok állandó kiállításainak ingyenességét, továbbá bővíti a kedvezmények körét. A Medgyessy-kormány rendeletének módosító javaslatát a kulturális tárca készítette elő, s ezúttal az egyeztetés sem maradt el a múzeumi szakmával, az Országos Közgyűjtemények Szövetségével. A múzeumi kedvezményekről szóló kormányrendelet módosítása már csak amiatt is sürgős volt, mert az Európai Bizottság kötelezettségességi eljárást indított Magyarország ellen, mivel a jogszabály megkülönböztette a magyar és külföldi látogatókat az igénybe vehető kedvezmények alapján. S míg a külföldiek ingyenesen látogathatták állandó kiállításainkat, hasonló kedvezményre hiába számíthattak a magyar turisták a bécsi Kunsthistorisches Museumban vagy a párizsi Louvre-ban.

– Ráadásul az állandó kiállítások ingyenességének kompenzációja rég eltűnt a múzeumok költségvetéséből – mondta el lapunknak Baán László, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója. – A Szépművészeti Múzeum 2004 elején kapott 50 millió forintot, ami akkor a tényleges, mérhető veszteséget nem fedezte teljesen. 2006-ban és

Baán László: A sikerek a nagy időszaki kiállításoknak köszönhetőek

2007-ben pedig valamennyi állami múzeumnak csökkent az állami támogatottsága, a kompenzációt gyakorlatilag visszavonták. Ezért okkal és joggal beszélünk százmillióes veszteségről.

Az állandó kiállítások ingyenessé tétele látszólag a hátrányosabb helyzetű rétegeket segítette. – Ez azonban csak a látszat. Az állandó kiállítások jegyárai mindenhol alacsonyabbak, mint a mozi, a színház vagy egy koncert látogatása – válaszolta a felvetésre Baán László. – Csupán azért, mert egy tárlat ingyenes, önmagában még a múzeum kapujáig sem mennek el az emberek.

Azaz mindez csak blöff volt. A nyolcvanas években húszmillió volt a magyar múzeumok látogatottsága. Az utolsó nagy látványos sikert 1988-ban a kínai agyghad-sereg kiállítása jelentette a Magyar

Nemzeti Múzeumban. A múzeumok a rendszerváltás óta mintegy tízmillió látogatót veszítettek. – Ennek oka az volt, hogy a múzeumok nem nyitottak időben a magyar közönség felé. Az utóbbi években elindultunk a nyugati világ közösségi teret képző múzeumainak irányába, ami vonzó időszaki kiállításokat, múzeumpedagógiai és más kísérő programokat jelent.

Az elmúlt években a magyar múzeumoknak sikerült másfél millió látogatót visszaszerezni. – Ez azonban nem az állandó kiállításoknak, hanem a nagy időszaki kiállításoknak köszönhető. Az állandó kiállításokat ugyanis ritkábban látogatják meg a gyermek-családok vagy az iskolák – tette hozzá Baán László. És nem utolsósorban mindazok, akik először látogatnak egy városba mint turisták.

Három színházat magánosítanának

Nehézségeket okozhat Budapest színházi koncepciójának késlekedése a fővárosi önkormányzat kulturális bizottsága szerint, s a tagok sérelmezik, hogy Horváth Csaba (MSZP) kabinetje nem vonta be őket annak megalkotásába. A főpolgármester-helyettes indokoltan látja, hogy a főváros három színház működését magánkézbe adja.

SASHEGYI ZSÓFIA

Nehéz megnevezni a főpolgármesterrel a fővárosi önkormányzat kulturális bizottsága csütörtöki ülésén, hogy ez idáig nem került a bizottság elé a főváros Horváth Csaba kabinetjében készülő színházi koncepciója. A tagok egyetértettek a kezdeményező Böhm András (SZDSZ) bizottsági elnökkel abban, hogy a csúszás számos hátránnyal járhat. Utaltak arra, hogy elfogadott színházi koncepció nélkül nem tudnak pályázatot kiírni a Mikroszkóp, a Madách és az Új Színház januárban megürülő igazgatói székére, de a késés a teátrumok felkészülését is nehezíti, hiszen azok nem tudhatják, milyen intézményként, milyen finanszírozással kell teljesíteniük a jövő évet. Kirschner Péter, a főpolgármester-helyettes munkatársa szerint a Főpolgármesteri Kabinet látta és szigorú kritikával illette az anyag első változatát.

– A színházi koncepció elkészült és november elejére kerül a fővárosi önkormányzat kulturális bizottsága elé – nyilatkozta lapunknak Horváth Csaba, aki a kiírandó pályázatok szűk határidejét illető aggodalmakra reagálva elmondta, a vezetői mandátumok csak január 31-ével járnak le, s úgy gondolja, ez elegendő idő a lebonyolításra. Azt, hogy a fővárosi önkormányzat kulturális bizottsága sérelmezte a szakbizottság kihagyását a koncepció tervezéséből, értelmezhetetlennek tartja Horváth, aki szerint 10-15 ember nem tud egyetlen dolgozatot írni. Mint mondta, amellyel, hogy a koncepció kidolgozásában részt vettek a főváros kulturális szakemberei, azt a bizottság elnökeivel, alelnökeivel és színházi vezetőikkel is egyeztetette.

A főpolgármester-helyettes nyilatkozott arról is, hogy a fővá-

ros bizonyos színházak működését magánkézbe helyezné. – 1996 óta tíz budapesti színház működik kht.-ként, s ezek közül a Madách, a Mikroszkóp és a Vidám Színpad olyan jó gazdasági mutatókat ért el, hogy számukra nagyobb önállóságot jelentene, ha csökkenő állami támogatással, a saját és a színházi mecenatúra erejére támaszkodva működhetnének – mondta Horváth Csaba. Szerinte számos jelentkező akad, akit érdekelnének a kulturális piaci befektetések, s a támogatás mellett bele is szólnának az intézmények irányításába. Szerinte a három teátrum előfutára lehet egy, a bécsi és a londoni modellt követő tendenciának, s ha ez működik, idővel csak néhány, közszolgálati feladatot ellátó színház fenntartása hárulna az államra, a többség csak támogatást kapna.

– Nem tölt el ijedelemmel a magánosítás gondolata – jelentette ki lapunknak Puskás Tamás. A Vidám Színpad igazgatója bízik abban, hogy a homályosan rajzoló tervek nem cinikusak. – Én 2003-ban 100 millió adóssággal vettem át a teátrumot, s azóta tulajdonképpen magános színházként vezetem nagy sikerrel és biztonsággal. Ez annyit jelent, hogy nem engedhetjük meg magunknak, hogy fölösleges embereket foglalkoztassunk, vagy hogy a közönség által elutasított darabot játsszunk – mondta Puskás, aki ugyanakkor nem lát olyan mecenatúrát, amely egy-egy látványosabb produkción túl támogatást nyújtana a színházaknak, inkább a közönség megtartó erejében bízik. Az igazgató, aki jónak tartja a kezdeményezést, fontosnak látta megjegyezni: sok tárgyalás kell ahhoz, hogy mindez valóban egy jobb színházi jövőt eredményezzen.

Lakner-relief a Somogy Kertjében

Nyolcvéves a Somogy Kertje néven ismertté vált bonnyai üdülőfalu, a Balaton közeli Somogyi-dombság édeni nyugalmat és szemet-lelket gyönyörködtető látványt nyújtó, szabadtéri kulturális központja, ahol a múlt hét végén maga az alkotó, Lakner László ajánlotta a jelenlévők figyelmébe az üdülőfalunak ajánlékozott, Négy évszak című bronzreliefjét.

GULYÁS J. ATTILA

Bizonyosan nem kaphatott volna szebb, a tájba illő ajándékot a magánkézben lévő Somogy Kertje üdülőfalu Lakner László bronzreliefjénél. A Kossuth-díjas alkotó négyszer kétméteres munkája néhány napja az édenkertként emlegetett, dombok közé zárt, észak-somogyi falu, Bonnya majdani szoborparkját ékesíti.

– Ez az első köztéri alkotása az itt kialakítandó kortárs szoborparknak, és remélem, két éven belül újabb művel, egy különleges napórával gazdagodik a Somogy Kertje – mondta Opsicné Fodor Anikó, az üdülőfalu életre hívója. – Két és fél éve egyszer arra ébredtem, hogy napórát kell készítenem. A napóra szerintem az idő fogalmának megfejtésére irányuló egyik legizgalmasabb alkotói kísérlet – vette át a szót az üdülőfalu

tulajdonosától Németh Ágnes. A képzőművész elmondta, hogy Máté Bea meditációs kertterve szerint az építész-szobrász Marton Gézával közösen készítené el a nagyméretű napórát.

– Ne csak olyan wellnessközpont legyen hazánkban, ahol a testnek adunk, hanem ahol a lélek is kap. Legyen ez itt a szellem kertje, a szellemi turizmus központja – mutat a hatalmas kiterjedésű, rusztikus épületekkel büszkélkedő üdülőfalura Németh Ágnes.

A Lakner-relief múlt hét végi avatására egybegyűltek ezúttal Japán kultúrájához is közelebb kerülhettek. Farkas Ádám szobrászművész ugyanis a szigetországi utazásairól, tapasztalatairól beszélt, Erdős György műfordító a japán irodalomról adott elő, Máté Bea pedig a távol-keleti országban készült fotóit mutatta be a ceremónián.

Nagy Gáspárra emlékeztek

A nemrég elhunyt költő posztumusz Mikszáth-díjat kapott

PÓSA ZOLTÁN

A Magyar Írószövetségben tegnap másodízben adta át a Mikszáth Kálmán Kulturális és Média Alapítvány a Mikszáth Kálmán-díjat, amellyel az alapítók, a Magyar Katolikus Újságírók Szövetsége, a Magyar Polgári Média Egyesület és a Magyar Elektronikus Újságírók Szövetsége tüntetik ki a legkiválóbb, nemzeti, konzervatív tollforgatókat. – Az idén Nagy Gáspár Kossuth-díjas, Balassi-emlékkardos költő posztumusz részesült Mikszáth Kálmán-díjban.

Fábián Gyula író a Mikszáth-kuratórium elnökségi tagjaként méltatta a névadó érdemeit, majd köszönetet mondott lapunk igazgató-főszerkesztőjének, Liskay Gábornak a támogatásért. Juhász Judit a Magyar Katolikus Rádióval dolgozó kollégák nevében emlékezett Nagy Gáspár elbűvölő egyéniségére. Vasy Géza irodalomtörténész, a Magyar Írószövetség elnöke laudációjában kiemelte, hogy Nagy Gáspár – bár agresszív uralkodó irodalmi kánonok megpróbálták agyonhallgatni – magyar klasszikusnak számít. Végül Nagy Rita, az

Nagy Gáspár

író lánya vette át a Mikszáth Kálmán-díjat Hámori József és Andráshely Bertalan professzoroktól, a kuratórium elnökség tagjaitól.

Az idén elhunyt Nagy Gáspár bátorsága a diktatúra hetvennyolcvanas éveiben is ámulatba ejtette kortársait. A nyolcvanas évek elején megjelent Öröknyár: elmúltam 9 éves című versében nyíltan követelte az 1956-os forradalom megtorlásában vétkesek néven nevezését. Az elkötelezettség és a minőség együtt teszik hitelessé és egyedülállóvá költészetét.

„Tudom, emlékezetes, nagy nyári délután lesz, s nem lesz idő megírni, leforgatni, de mindenki – holt és eleven – főszereplőként találkozik a RENDEZŐVEL” – Nagy Gáspár így képzelte el a kötet című, Tudom, nagy nyári délután lesz című versében a halált. A katolikus hit, a nemzetféltség a magyarság egyetemleges értékévé avatja a kiváló költő életművét, s a költeményekkel egyenrangú szépprózai, esztétikai munkáit is. Kevesebben tudják, hogy Nagy Gáspár kifinomult zslésű irodalmi szerkesztőként is gyarapította a magyar irodalom értékkészletét. Költőként Nagy Lászlót és Kormos Istvánt tekintette példaképének, utóbbit, Kormos Istvánt irodalmi szerkesztőként is. A Móra Kiadóban a nyolcvanas évek elejéig, a Magyar Katolikus Rádióban haláláig meghatározó személyiség volt, akinek igényessége, keresztény humanizmusa ma is példaadó és iránymutató a gyászoló kollégák számára. Méltóbb kezekbe nem is kerülhetett volna a díj, amely Mikszáth Kálmán, az íróként, újságíróként egyaránt halhatatlan alkotó szellemét hivatott őrizni a mai értékválságos időkben.

Művészetek Palotája Budapest

Élmény! Minden tekintetben www.mupa.hu

A királynők királynője

Iveta Apkalna, a festői megjelenésű fiatal lett orgonaművész nő hangszerének igazi szíriája. Hangversenyek a világ legjelentősebb koncerttermelében, állandó meghívottja rangos fesztiváloknak, megszólaltatja a legnagyobb templomok monumentális orgonáit is, CD-felvételei a műfaj bestsellerjei. Első orgonistaként részesült az ECHO-Klassik nagydíjban, amikor 2005-ben „Az év hangszeres művésze” lett.

Október 25-i budapesti fellépésén Bachtól Saint-Saënsen és honfitársai művein át egészen a legenda-övezte Arvo Pärt zenéjéig mindenből izellőt kínál, amivel meghódította a világot. Partnerre a népszerű Victoria Kamarakórus, élén Cser Ádám karnagygal.

Elégia 1956 – a jazz nyelvén

Négy magyar jazzcsillag együttállása: ez az Új Dimenzió Műhely. A Szabados Györggyel kiegészülő Babits Antal–Kienyán Csaba–Jávorka Ádám-trió nemcsak azért különleges, mert mind a négy muzsikusa a szó legnemesebb értelmében klasszikus zenész, hanem azért is, mert zenéjük mindig hordoz valami egyetemes, zenén túli üzenetet. **Október 27-i koncertjük** lemezbemutató – az „ELÉGIA 1956” című önmagáért beszél, a szabadság és az elnyomás élményének improvizatív zenei lenyomata, ami a jazz és a többi kortárs műfaj hallgatóságát – a londoni, moszkvai és kolozsvári bemutatóhoz hasonlóan – egyaránt magával ragadja.

Concert & Media jegypénztár tel.: 455-9000
Műpa jegypénztár tel.: 553-3300
ISO 9001:2000